

בישניות בוס' סנהדרין

פרק ה' - עבודת כיתה

- ☞ צבדק לז מיוצרת להכנה בכיתה.
- ☞ את הצבדק יז להכין באופן עצמאי, בלימוד מנותף עם התלמיד היושב לצדק.
- ☞ עז התלמיד: _____ יעבתי ליד: _____

עיין במשניות ובביאור הרע"ב המובאים לקמן, וענה על כל השאלות.
משנה ג:

אחד אומר בשנים בחדש ואחד אומר בשלשה בחדש, עדותן קימת, שזה יודע בעבורו של חדש וזה אינו יודע בעבורו של חדש. אחד אומר בשלשה ואחד אומר בחמשה, עדותן בטלה. אחד אומר בשתי שעות ואחד אומר בשלש שעות, עדותן קימת. אחד אומר בשלש ואחד אומר בחמש, עדותן בטלה. רבי יהודה אומר, קימת. אחד אומר בחמש ואחד אומר בשבע, עדותן בטלה, שבחמש חמה במזרח ובשבע חמה במערב:

פירוש הרע"ב:

קזה ידע בעיבורו של חודש. זה שאמר בשנים ידע שהחודש שעבר מלא היה, ויום ראשון של חודש שהוא יום שלשים, מחודש שעבר היה. ודוקא עד חני החודש, אבל מחני החודש ואילך עדותן בטילה, שחזקה אין עובר חני החודש עד שכל העולם יודעים מתי קדשו ב"ד את החודש:

רבי יהודה אומר קיימת. דעביד אינג דטעי כולי האי:

חמה במזרח. ממקום זריחת החמה עד למנע הרקיע קרוי מזרח, ומאמנע הרקיע עד מקום השקיעה קרוי מערב:

1) מדוע כאשר ישנו הבדל בין שני העדים ביום אחד עדות קיימת הרי הם סותרים אחד את השני?

2) מדוע אם ישנו הבדל של יותר מיומיים העדות כן בטלה?

3) עד כמה שעות אדם טועה לפי ת"ק?

שם

בסייד
התלמיד:

(4) עד כמה שעות אדם טועה לפי ר' יהודה?

(5) מה הדין לפי ר' יהודה בטעות של שעות בשעות הצהריים?

משנה ד:

ואחר כך מכניסין את השני ובודקין אותו. אם נמצאו דבריהם מכונין, פותחין בזכות. אמר אחד מן העדים יש לי ללמד עליו זכות, או אחד מן התלמידים יש לי ללמד עליו חובה, משתקין אותו. אמר אחד מן התלמידים יש לי ללמד [עליו] זכות, מעלין אותו ומושיבין אותו ביניהן ולא היה יורד משם כל היום כלו. אם יש ממש בדבריו, שומעין לו. ואפלו הוא אומר יש לי ללמד על עצמי זכות, שומעין לו, ובלבד שיש ממש בדבריו:

פירוש הרע"ב:

נמלאו דבריהם מכוונים. ומעתה לריכין לישא וליתן בדבר:

פותחין בזכות. אם לא עזרת אל תירא:

אמר אחד מן העדים יש לי ללמד עליו זכות. אפילו זכות, וכ"ש חובה. משתקים אותו, דכתיב

(במדבר ל"ה) ועד אחד לא יענה, בין לזכות בין לחובה (כא):

אמר אחד מן התלמידים. היושבים לפני הדיינים. יש לללמד עליו חובה:

משתקין אותו. דכתיב (סם) ועד אחד לא יענה בנפש למות, למות הוא דאינו עונה, הא לזכות עונה:

אינו יורד משם כל היום. ואפילו שאין ממך בדבריו. אבל יש ממך בדבריו, אינו יורד משם

לעולם:

(1) מה הדיינים צריכים לעשות לאחר שנמצאו העדים כשרים?

(2) האם עדים יכולים ללמד זכות?

(3) מנין למדין את הדין הנ"ל?

(4) מה היו עושין לתלמיד שלימד זכות ולא נמצא ממש בדבריו?

שם

בסייד
התלמיד:

5) מה היו עושים לתלמיד שהיה נמצא אמת בדבריו?

6) לפי התשובה הנ"ל, הרי נמצא בי"ד שקול. וכן נמצא בי"ד יותר מכ"ג. עיין בתויו"ט, ות"ר הנ"ל. (שאלת רשות)

משנה ה:

אם מצאו לו זכות, פטרוהו. ואם לאו, מעבירין דינו למחר. היו מזדוגנין זוגות זוגות, וממעטיין במאכל, ולא היו שותין יין כל היום, ונושאים ונותנים כל הלילה, ולמחרת משכימין ובאים לבית דין. המזכה אומר אני מזכה ומזכה אני במקומי, והמחייב אומר אני מחייב ומחייב אני במקומי. המלמד חובה מלמד זכות, אבל המלמד זכות אינו יכול לחזור וללמד חובה. טעו בדבר, שני סופרי הדינין מזכירין אותן. אם מצאו לו זכות, פטרוהו. ואם לאו, עומדים למנין. שנים עשר מזכין ואחד עשר מחייבין, זכאי. שנים עשר מחייבין ואחד עשר מזכין, ואפלו אחד עשר מזכין ואחד עשר מחייבין ואחד אומר איני יודע, ואפלו עשרים ושנים מזכין או מחייבין ואחד אומר איני יודע, יוסיפו הדינין. עד כמה מוסיפין, שנים שנים עד שבעים ואחד. שלשים וששה מזכין ושלשים וחמשה מחייבין, זכאי. שלשים וששה מחייבין ושלשים וחמשה מזכין, דנין אלו כנגד אלו עד שיראה אחד מן המחייבין דברי המזכין:

פירוש הרע"ב:

מעבירין אותו למחר. מעבירין את הדין עד למחר, משום הלנת הדין:

שנים עשר מחייבין ואחד עשר מזכין. והטייתך לרעה על פי אחד ליתא, הלכך יוסיפו דיינים:

ואפילו שנים ועשרים מזכין או מחייבין ואחד אומר איני יודע יוסיפו דיינים. דהאי דאמר

איני יודע כמאן דליתא דמי, ואין דנין דיני נפשות לא לזכות ולא לחובה בפחות משלשה ועשרים.

שנים שנים. אם נתחלקו השנים שהוסיפו זה לכאן וזה לכאן, דאכתי ליכא הטיה לא לטובה על פי

אחד ולא לרעה על פי שנים, כריך להוסיף עוד שנים. וכן עד שבעים ואחד:

שם

עד שיראה אחד מן המחייבים דברי המזכין. לאיכא הטויה לטובה על פי אחד. והוא הדין אם יראה אחד מן המזכים דברי המחייבים. לבשעת גמר דין קיימא לן לאף המלמד זכות יכול ללמד חובה. והאי דלא תני או עד שיראה אחד מן המזכין דברי המחייבין, דתנא אזכות קמהדר:

(1) מדוע היו משהים את הדין במקרה של חיוב למחרת?

(2) מדוע לא היו שותים יין כל אותו היום?

(3) אם היו 12 מחייבים ו - 11 מזכין היו מוסיפים דיינים. למה הרי נאמר אחרי רבים להטות?

(4) למה אם דיין אחד אינו יודע צריך להוסיף דיינים?

(5) מה הוא המספר הגבוהה ביותר של דיינים שניתן להוסיף כדי לקבל הכרעת דין?

(6) מה עושים כאשר בסנהדרין של ע"א הגיעו למצב בו 36 מחייבים ו 35 פוטרים?

(7) התנא כותב שדנים עד שיראה אחד מן המחייבים דברי המזכין.

א. האם יכול גם אחד המזכים לחזור בו ולסבור לחובה?

ב. מדוע התנא כתב דווקא עד שיראה אחד מן המזכים?

בהצלחה!!!